

KEN nr 9103 af 18/02/2025 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2024-07813

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2024-07813

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2024-07813

JydskeVestkysten får ikke kritik for at afvise anonymisering og afindeksering af artikel

En person klagede til Pressenævnet over, at JydskeVestkysten havde afvist at anonymisere eller afindeksere en artikel bragt i 2024, som omhandlede en ung kvindes oplevelser og sygdomsforløb, herunder kommunens påtænkte afslag på hendes ansøgning om støtte til en handicapbil. Nævnet fandt, at artiklen indeholdt oplysninger, som måtte anses for særligt belastende for personen, men fandt ikke anledning til at udtale kritik af JydskeVestkysten. Nævnet lagde blandt andet vægt på, at oplysningerne i artiklen stammede fra personen selv, der frivilligt medvirkede i artiklen, at der var tale om nyere oplysninger, og at omtalen fortsat kunne anses at have almen interesse.

[Klager] har klaget til Pressenævnet over, at JydskeVestkysten har afvist hendes anmodning om at anonymisere eller afindeksere artiklen *"21-årige [Klager] er sønderknust - lider af uhelbredelig sygdom, men kommunen har nægtet hende støtte til handicapbil: - Jeg er total nedbrudt"*, som blev bragt den 3. januar 2024 på jv.dk, idet hun mener, at god presseskik derved er tilsidesat.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

JydskeVestkysten bragte den 3. januar 2024 artiklen *"21-årige [Klager] er sønderknust - lider af uhelbredelig sygdom, men kommunen har nægtet hende støtte til handicapbil: - Jeg er total nedbrudt"* på jv.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

"[Klager] kæmper dagligt med at komme op af sengen på grund af smerter. Hun lider af en sjælden og uhelbredelig sygdom, som ofte tvinger hende til at sidde i kørestol. På trods af dette forsøger hun at få en normal hverdag til at hænge sammen. Derfor kom det som et stort chok for hende, da [Kommunen] gav hende et påtænkt afslag på støtte til en handicapbil."

Af artiklen fremgår følgende:

"[Lokalområdet]: Konstante smerter, organprolaps, træthed, kørestol og rollator. Det er hverdagen for 21-årige [Klager]. Hun lider nemlig af en meget sjældent genetisk bindevævssygdom.

Derfor kom det som et stort chok for hende, da hun for en måned siden, fik et påtænkt afslag på sin ansøgning til [Kommunen] om støtte til en handicapbil.

- Jeg er sønderknust og total nedbrudt. Det her er det hårdeste, siger [Klager].

Det der især chokerede [Klager] var årsagen til det påtænkte afslag, som hun mener er usammenhængende og udokumenteret. Men det kommer vi tilbage til.

[Klager]s historie begynder nemlig et andet sted.

"Du ligner da ikke en mongol"

[Klager] har i mange år haft smerter i sine led. Derfor har hun været en fast gæst på hospitalsgangene, og forklaringerne på hendes smerter var mange.

- Jeg har fået at vide alt fra, at jeg måske var mere modtagelig for smerter, fordi jeg er lyshåret. Jeg har også fået at vide, at mine blæreproblemer skyldtes, at jeg ikke lavede knibeøvelser som barn, siger [Klager].

- Særligt én udtalelse glemmer jeg aldrig. En læge sagde til mig: 'Det kan ikke være [Syndromet], du fejler, fordi det typisk er små piger, der ligner mongoler, der får den slags, og du ser jo helt almindelig ud', siger [Klager].

Der gik faktisk hele tre år, før [Klager] fik en forklaring på smerterne i sine led.

Hun blev diagnosticeret med [Syndromet], som er en sjælden genetisk bindevævssygdom.

- Det er tragikomisk, at jeg nærmest blev lettet og glad for at få diagnosen. Men det var første gang, at jeg endelig kunne lette skuldrene og få lægens ord på, at smerterne ikke bare var i mit hoved, siger [Klager].

Men [Klager]s kamp slutter ikke her. For når den ene kamp slutter, starter der en ny.

Kampen mod kommunen

Selvom [Klager] har fået konstateret en sjælden genetisk sygdom og til dagligt kæmper med smerter, og nogle gange er nødsaget til at benytte kørestol eller rollator, så forsøger hun stadig at få en normal hverdag til at hænge sammen.

Hun træner tre gange om ugen for at vedligeholde sit funktionsniveau. Det er en anbefaling fra hendes læge. Derudover arbejder hun fem gange om ugen på [Uddannelsesinstitutionen], for at forsørge sig selv.

Turene frem og tilbage fra træning og arbejde er hårdt for [Klager].

Derfor har hun for seks måneder siden ansøgt om at få støtte til en handikapbil af [Kommunen].

- Jeg er fuldstændig afhængig af andre mennesker. Det er min mor, der kører mig rundt til alle de forskellige steder. Det er næsten en umulig opgave, når hun også selv skal passe sit eget arbejde. Jeg har derfor søgt om bilstøtte hos kommunen, fordi jeg vil have min livskvalitet tilbage og være selvhjulpent, siger [Klager].

Først tager sagsbehandlingen på [Klager]s ansøgning mere end seks måneder, hvor kommunen overskrider sagsbehandlingsfristen, og derefter får [Klager] en besked på e-Boks med ordene:

”Derfor giver vi afslag på bilstøtte.”

- Jeg begyndte at græde da jeg læste brevet. Bilstøtten var mit behov for at blive uafhængig af andre menneskers hjælp, siger hun.

Som en løsning foreslår [Kommunen], at [Klager]s behov for kørsel kan dækkes på en anden måde.

”Det antages, du må tilbagelægge en vis gangdistance i forbindelse med dit arbejde, og i forbindelse med din træning, da du benytter forskellige maskiner. I vores vurdering af din gangdistance indgår også vejen dertil – ind på jobbet, ind til fysioterapeuten og i træningscenteret. Vi vurderer, at dit kørselsbehov i forbindelse med dit arbejde kan dækkes med kørselsordninger,” skriver [Kommunen] i brevet.”

Kørselsordningen, som kommunen taler om her, er flextaxa. Her skriver [Kommunen], at [Klager] kan benytte 104 handicap-flexiture årligt. Men for [Klager] er der flere udfordringer ved denne løsning.

- Bare fra arbejde til træning tre gange om ugen løber det minimum op på 156 ture, og jeg har kun fået bevilliget 104. Dertil er jeg jo et almindeligt menneske, som kan have behov for at tage på besøg hos venner, handle ind, tage til frisøren eller tage til keramik. Så de 104 ture er langt fra dækkende, siger [Klager].

En anden problemstilling, som [Klager] også fortæller om, er måden, hvorpå selve turene med flextaxaen er indrettet. Det er nemlig sådan, at man skal bestille to timer før man skal bruge taxaen.

- Jeg kan ikke have uventede behov eller bare afvige det mindste fra tiderne. Det indskrænker min livskvalitet. Jeg kan ikke træffe spontane beslutninger, som jeg ser alle mine andre jævnaldrende gøre, siger hun.

En løsning, som [Kommunen] kommer med, er, at [Klager] kan ansøge om en elscooter til de andre ture. Men her er der også et stort problem.

- Kommunen er indforstået med, at kulde ikke gør mine smerter bedre, faktisk forværre det mine smerter. Så at køre rundt i en scooter udenfor i kulden er direkte det modsatte af, hvad min krop kan klare, siger [Klager].

I statusrapporten fra [Klager]s læge, og som [Kommunen] har modtaget står der også:

- Hun bliver let påvirket af kulde/træk og hun tager altid relevant tøj på for vejret. Det er dog ikke muligt at dække hele ansigtet.

- Det paradoksale ved det hele er, at kommunen har nægtet mig bilstøtte, fordi de mener, at jeg jo kan bevæge mig meget, eftersom jeg træner og tager på arbejde. Lige nu går jeg mere, end jeg kan, fordi jeg er bange for at blive fuldstændig afhængig af min kørestol igen. Hvis jeg ikke kan komme til træning, mister jeg mit funktionsniveau. Hvis jeg mister mit funktionsniveau, kan jeg ikke gå, og dermed ender jeg med kørestol. Så det føles som at blive straffet for at forsøge at undgå at sidde i en kørestol, siger [Klager].

Hvad sker der nu?

Selvom Kommunen har givet et påtænkt afslag på [Klager]s ansøgning om bilstøtte, så vil hun nu klage over beslutningen og håber på, at kommunen gentænker vurderingen.

- Det ene er, at man skal kæmpe mod en sygdom og gøre alt hvad man kan, for at bibeholde mit funktionsniveau. Det andet er, at man skal kæmpe efter hjælp, siger [Klager].

- Jeg er født med min sygdom, det må jeg leve med. Min drøm er, at der kommer en dag, hvor mennesker med et handicap ikke skal kæmpe så meget, bare for at få den hjælp, de har brug for. Jeg har heldigvis pårørende og familiemedlemmer, der hjælper mig. Jeg kan slet ikke forestille mig, hvordan det er for andre, der ikke har de samme ressourcer som mig, siger hun.

JyskeVestkysten har kontaktet [Kommunen] om [Klager]s sag, og de er ikke vendt tilbage på vores henvendelse. ”

Til artiklen er indsat en række billeder af [Klager]. Der er endvidere indsat en faktaboks med overskriften ”[Syndromet]”. Af faktaboksen fremgår følgende:

”[Syndromet] er en sjælden og genetisk bindevævssygdom karakteriseret ved hypermobile led, strækbar hud og en tendens til at danne ar. Symptomerne kan også inkludere let blødning, sårbar hud og kronisk

smerte. [Syndromet] er forårsaget af mutationer i gener, der påvirker kollagen og andre bindevævsproteiner. Der er ingen kur for [Syndromet], men behandlingen inkluderer symptomatisk behandling som fysioterapi, smertelindring, og livsstilsjusteringer.

80 % af mennesker med [Syndromet] førtidspensioneres på grund af symptomer. Sjældnediagnoser.dk”

[Klager] rettede i slutningen af maj 2024 henvendelse til JydskeVestkysten med anmodning om anonymisering eller afindeksering af artiklen. JydskeVestkysten afviste den 11. juni 2024 [Klager]s anmodning. [Klager]s klage over JydskeVestkystens afvisning er modtaget i Pressenævnet den 11. juni 2024.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Anonymisering og afindeksering – punkt D. 1

[Klager] har anført, at JydskeVestkysten har afvist hendes anmodning om at anonymisere eller afindekserer artiklen.

I den forbindelse har [Klager] henvist til, at artiklen indeholder personfølsomme oplysninger, citater fra hendes sag i kommunen og lægers diskriminerende/nedladende udtalelser om, at hun ikke kan have [Syndromet], fordi ”det typisk er små piger, der ligner mongoler, der får den slags”, som var en grænseoverskridende episode og derfor personfølsom.

[Klager] har oplyst, at hun er 22 år og lider af en sjælden genetisk bindevævssygdom [Syndromet]. I starten af 2024 udgav JydskeVestkysten en artikel om [Klager]s sygdomsforløb, herunder at kommunen ville give afslag på hendes ansøgning om en handicapbil. Det havde store personlige konsekvenser for [Klager] ikke at kunne blive bevilget et billån gennem kommunen, idet hun med kommunens kørselsordninger ikke kunne passe sin træning på daværende tidspunkt. [Klager] bruger kørestol og rollator, og på daværende tidspunkt var hun mere afhængig af dem. Det var en svær tid, hvor [Klager] kun kunne se en vej ud af det ved at gå til medierne. Det har fået [Klager]s sagsbehandlere til at tage hendes sag lidt mere alvorlig, men idet historien ikke kun omhandler sagen i kommunen, men også grænseoverskridende episoder i hendes sygdomshistorie, indeholder den meget personfølsomme oplysninger.

[Klager] kontaktede JydskeVestkysten, der ikke ønskede at imødekomme hendes anmodning om anonymisering eller afindeksering af principielle grunde. [Klager] har ligeledes to gange anmodet Google om hindring af tilgængeligheden af artiklen, hvor hun kort efter anmodningerne modtog afvisninger herpå.

Det er 80 % af personer med [Syndromet], som bliver førtidspensioneret ifølge sjældnediagnoser.dk, og [Klager] forsøger dagligt at kæmpe mod sygdommen, for at hun ikke bliver blandt dem. Dette har vist sig at være en mentalt udmattende opgave, hvor hun har udviklet angst med følge af angstanfald, hvilket især betyder, at hun bliver ængstelig, når hun bliver mindet om den svære tid, som artiklen handler om. [Klager] oplever at blive konfronteret med artiklen og de personfølsomme oplysninger, hvilket udløser disse angstanfald, idet det sætter hende tilbage til en tid, hvor hun havde det meget dårligt mentalt og fysisk. Det er grænseoverskridende, at andre mennesker har frit adgang til disse personfølsomme oplysninger, hvilket ikke alene fremmede og bekendte kan gøre, men også [Klager]s fremtidige arbejdsgiver.

[Klager] skal starte på en uddannelse i [Bynavn A], og hun ønsker at slippe af med sine angstanfald og få det bedre i sin sygdom, hvorfor hendes psykologer har opfordret hende til at tage ansvar for det, som ”trigger” hendes angst, så hun kan få det bedre i sin hverdag og sygdom. Det har således en påvirkning på [Klager]s mentale og fysiske helbred, og det dræner hendes energi, og gør det derfor svært at passe hendes behandling, fysioterapi og træning.

Afslutningsvis har [Klager] bemærket, at hun ikke klager over JyskeVestkystens udformning af artiklen, idet hun selv har udtalt sig om de personlige oplysninger. Det betyder, at hun ikke klager over, at JyskeVestkysten har medtaget personfølsomme oplysninger, men at sagen ikke længere er aktuel. [Klager] skal komme videre fra et svært sygdomsforløb og skabe et godt ungdomsliv uden påmindelsen om den svære periode i sit liv.

2.2 JyskeVestkystens synspunkter

Anonymisering og afindeksering – punkt D. 1

JyskeVestkysten har bestridt at have handlet i strid med god presseskik ved at afvise [Klager]s ønske om anonymisering eller afindeksering af artiklen.

I den forbindelse har JyskeVestkysten bemærket, at [Klager] ikke klager over indholdet i artiklen, som hun selv har godkendt. JyskeVestkysten betragter sin produktion af indhold som løbende danmarkshistorie af stor og blivende værdi og sletter eller ændrer derfor som udgangspunkt ikke indhold fra nogen af sine platforme, som er publiceret i overensstemmelse med god presseskik, medmindre det ved efterprøvning viser sig at være faktuel forkert, eller der gør sig helt særlige omstændigheder gældende. Det er ikke tilfældet her. I særlige tilfælde kan navne fjernes, så de ikke længere fremgår af artiklerne (anonymisering) og ikke længere kan findes via søgemaskiner (afindeksering). Det kan være straffesager efter udstået straf og ved fremvisning af ren straffeattest, hvis særlige grunde taler herfor.

Artiklen om [Klager] er publiceret i overensstemmelse med god presseskik, og den indeholder ikke faktuelle fejl, ligesom den er godkendt af kilden før publicering. Derfor har JyskeVestkysten afvist [Klager]s anmodning.

I november 2023 kontaktede [Klager] JyskeVestkystens [Lokalområdet] redaktion med forslag om at skrive en artikel om hende og hendes ungdomsliv med handicap, da hun er engageret i at fortælle om netop dette og for nylig havde deltaget i et arrangement i Operaen i [Bynavn B], hvor hun havde holdt en tale om at være ung og have et handicap. JyskeVestkysten har henvist til [Klager]s mail af 22. november 2023 til JyskeVestkystens redaktion, hvoraf følgende fremgår:

”Kære Jyskevestkysten

Jeg har været i operaens foyer d. 20 november for at tale omkring, hvordan det er at leve et ungdomsliv med handicap.

Jeg er 21 år, kommer fra [Bynavn C] og arbejder på [Uddannelsesinstitutionen].

Min tale handler om, at handicap og sygdom ikke altid er det, vi regner med.

Jeg mener, at min tale vil gøre et indtryk på mange mennesker og derfor vil jeg tilbyde, at I kunne bringe den i vestkysten med en tilhørende fortælling omkring min oplevelse i operaen. Vi var 5 unge mennesker med handicap, der brænder for at italesætte emner omkring et ungdomsliv med handicap.

Det var Sammenslutning af unge med handicap, Tuborg Fonden, RØST og det kongelige teater, der stod bag arrangementet.

Jeg har et vigtigt budskab: Handicap er ikke altid det vi regner med. Nogle køretølsbrugere kan gå. Nogle mennesker har et usynligt handicap. Mennesker er ikke identiske. Jeg har vedhæftet min tale og jeg vil meget gerne uddybe indholdet.

Jeg har vedhæftet et par enkelte billeder og min tale.

Jeg ser frem til at høre fra jer. ”

JydskeVestkysten meldte positivt retur på [Klager]s henvendelse, men kort efter den indledende kontakt fik [Klager] afslag på støtte til en bil fra [Kommunen], og efter aftale med [Klager] ændrede JydskeVestkysten fokus, så afslaget fra [Kommunen] blev omdrejningspunktet for artiklen. [Klager] læste og godkendte artiklen, inden den blev publiceret den 3. januar 2024. JydskeVestkysten har henvist til [Klager]s mail af 17. december 2023 til JydskeVestkystens journalist [Journalisten], hvoraf følgende fremgår:

”Hej [Journalisten]

Sådan en flot artikel! [smiley] Du er dygtig!

Mega fedt, at du vil gå ind i sagen omkring bilstøtte. Det er så vigtigt og det lyder VILDT spændende! Tusind tak [smiley]

Jeg sender dig lige et billede som jeg venter på at få fra en veninde. [smiley]

Dbh. [Klager]”

I marts 2024 kontaktede JydskeVestkystens journalist [Klager] for at høre, om der var en afgørelse i sagen, så JydskeVestkysten kunne følge op med en ny artikel. Her nævnte [Klager] ikke noget om, at hun ønskede artiklen anonymiseret eller afindekseret. JydskeVestkysten har henvist til [Klager]s mail af 20. marts 2024 til JydskeVestkystens journalist [Journalisten], hvoraf følgende fremgår:

”Tusind tak, fordi du skriver!

Jeg var til møde med kommunen i tirsdags, efter at have ønsket det. Jeg har ikke følt mig hørt i processen, men heldigvis var der nogle ting som forklarede kommunens arbejdsgang - også selvom den har været mangelfuld.

Nu venter jeg spændt på en endelig afgørelse fra kommunen. Jeg har fremført min sag så godt som muligt med stærke argumenter og konkrete eksempler med opbakning fra mine læger osv. Jeg håber virkelig, at kommunen vil gentænke sit afslag. Alle dokumenter og oplysninger er indhentet. Nu mangler de blot at træffe afgørelsen. Kontorchefen er blevet tilknyttet min sag efter, at jeg var i Vestkysten, hvilket har givet min sag flere nuancer oplever jeg.

BH [Klager]”

I slutningen af maj 2024 henvendte [Klager] sig til JydskeVestkysten med ønske om at få artiklen anonymiseret eller afindeksret. Ønsket blev afvist, da artiklen ikke indeholder faktuelle fejl, og fordi særlige omstændigheder ikke gør sig gældende. JydskeVestkysten har efterfølgende efterkommet [Klager]s ønske om, at formuleringen ”afslag på bilstøtte” blev ændret til ”påtænkt afslag på bilstøtte” i artiklen på jv.dk. [Klager] har således på intet tidspunkt i forløbet forud for publicering eller umiddelbart efter udtrykt ønske om anonymisering eller afindeksering.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Hans Peter Blicher, Maria Becher Trier og Peter Munk Povlsen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at nævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34 og retningslinjer for god presseskik, og hvorvidt et massemedie efter reglerne i medieansvarslovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle. Spørgsmålet om, hvorvidt der er sket en overtrædelse af databeskyttelseslovgivningen, hører under domstolene og Datatilsynet og falder uden for nævnets kompetence.

God presseskik

Anonymisering og afindeksering – punkt D. 1

[Klager] har klaget over, at JydskeVestkysten har afvist hendes anmodning om at anonymisere eller afindeksere artiklen.

Generelt om punkt D. 1

Det følger af retningslinjer for god presseskik, at meddelelser offentliggjort i digitale medier ofte vil være tilgængelige efter, at de er publiceret. Efter anmodning skal mediet tage stilling til, om det er muligt og rimeligt at hindre tilgængeligheden af tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger, uanset at disse tidligere er offentliggjort i overensstemmelse med god presseskik, jf. punkt D. 1.

Medier kan afindeksere, dvs. ændre instruksene til søgemaskiner, så søgemaskiner ophører med at henvise til artiklen, anonymisere, dvs. ændre i artikelteksten så eksempelvis et personnavn anonymiseres, eller helt afpublicere en artikel, dvs. fjerne artiklen fra hjemmesiden.

Det er nævnets opfattelse, at anvendelse af punkt D. 1 i retningslinjerne for god presseskik og muligheden for at meddele et medie kritik for ikke at imødekomme en anmodning om afindeksering, anonymisering eller afpublicering som udgangspunkt kun bør anvendes, når der er tale om oplysninger, som er særligt belastende for den person, der er omtalt.

Den konkrete sag

Artiklen indeholder omtale af [Klager]s oplevelser og sygdomsforløb med den sjældne genetiske bindevævssygdom [Syndromet] samt [Kommunen]s påtænkte afslag på hendes ansøgning om støtte til en handicapbil.

Det er Pressenævnets opfattelse, at artiklen fra 2024 på jv.dk med omtale af [Klager]s sygdomsforløb indeholder personoplysninger af følsom karakter, der som udgangspunkt må betragtes som værende særlig belastende for [Klager].

Pressenævnet finder imidlertid, at det ikke kan anses for at være en overtrædelse af god presseskik, at JyskeVestkysten har afvist anmodningen om at hindre tilgængeligheden af artiklen. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at oplysningerne i artiklen stammer fra [Klager] selv, der frivilligt medvirkede i artiklen, hvor hun fremkom med oplysninger om blandt andet sine helbredsmæssige forhold samt billeder af sig selv, og at [Klager] i øvrigt har udtalt sig offentligt om sin sygdom og handicap. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at der i artiklen er tale om nyere oplysninger, og at omtalen fortsat kan anses at have almen interesse.

Pressenævnet finder derfor ikke anledning til at kritisere JyskeVestkysten for ikke at have imødekommet [Klager]s anmodning om anonymisering eller afindeksering af artiklen.

Afgjort den 18. februar 2025